

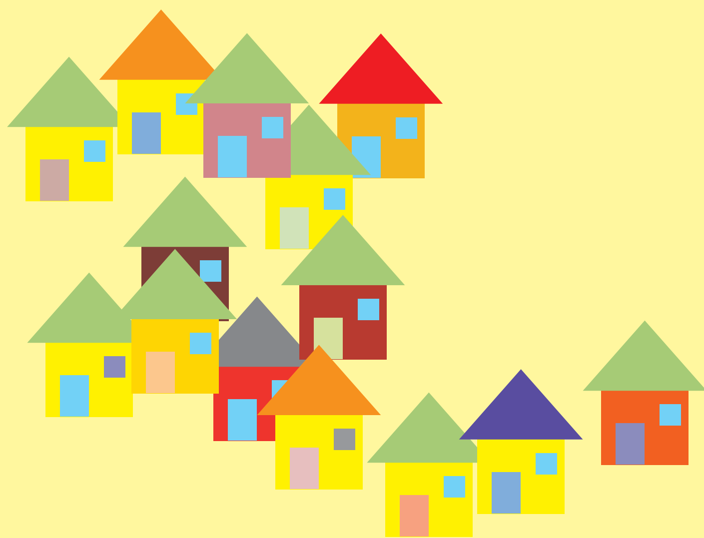
مهارت‌های اجتماعی - اقتصادی

دورهٔ اول متوسطه

۱۵۸/۷

بسم الله الرحمن الرحیم

مهارت های اجتماعی- اقتصادی

پایه سوم (نهم)

دوره اول متوسطه پیش‌حرفه‌ای

۱۳۹۶

وزارت آموزش وپرورش

سازمان آموزش وپرورش استثنایی کشور

برنامه ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: معاونت برنامه‌ریزی آموزشی و توان‌بخشی گروه برنامه‌ریزی آموزشی و درسی کودکان و دانش‌آموزان دوره پیش‌حرفه‌ای و متوسطه حرفه‌ای

نام کتاب: مهارت های اجتماعی - اقتصادی پایه سوم دوره اول متوسطه پیش‌حرفه‌ای- کد۱۵۶/۷

مؤلفان(اصلاح و بازنگری): مانیا پدیدار،مهری کریمیان، فریده رئیسی ماکیانی

ویراستار: زهره خداجوی

مدیریت امورچاپ و تولید: لیدا نیک‌روش

آماده سازی: اداره‌ی کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران -خیابان ایرانشهرشمالی- ساختمان شماره ی ٤ آموزش وپرورش (شهید موسوی)

تلفن:۹-۸۸۸۳۱۱۶۱ - دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶ - کد پستی: ۱۵۸٤۷٤۷۳۵۹

وب سایت: www.chap.sch.ir

امور فنی وآماده سازی: زهرا محمد نظامی

امور فنی رایانه ای: حمید ثابت کلاچاهی، ناهید خیام‌باشی

عکاسان: هاتف همایی، حمیدرضا همتی، سید مهدی صفوی، محمد ابراهیم مهراسبی، فرهاد یداللهی‌نژاد، عرفان دادخواه

تصحیح: سپیده ملک ایزدی

طراح جلد: طاهره حسن زاده

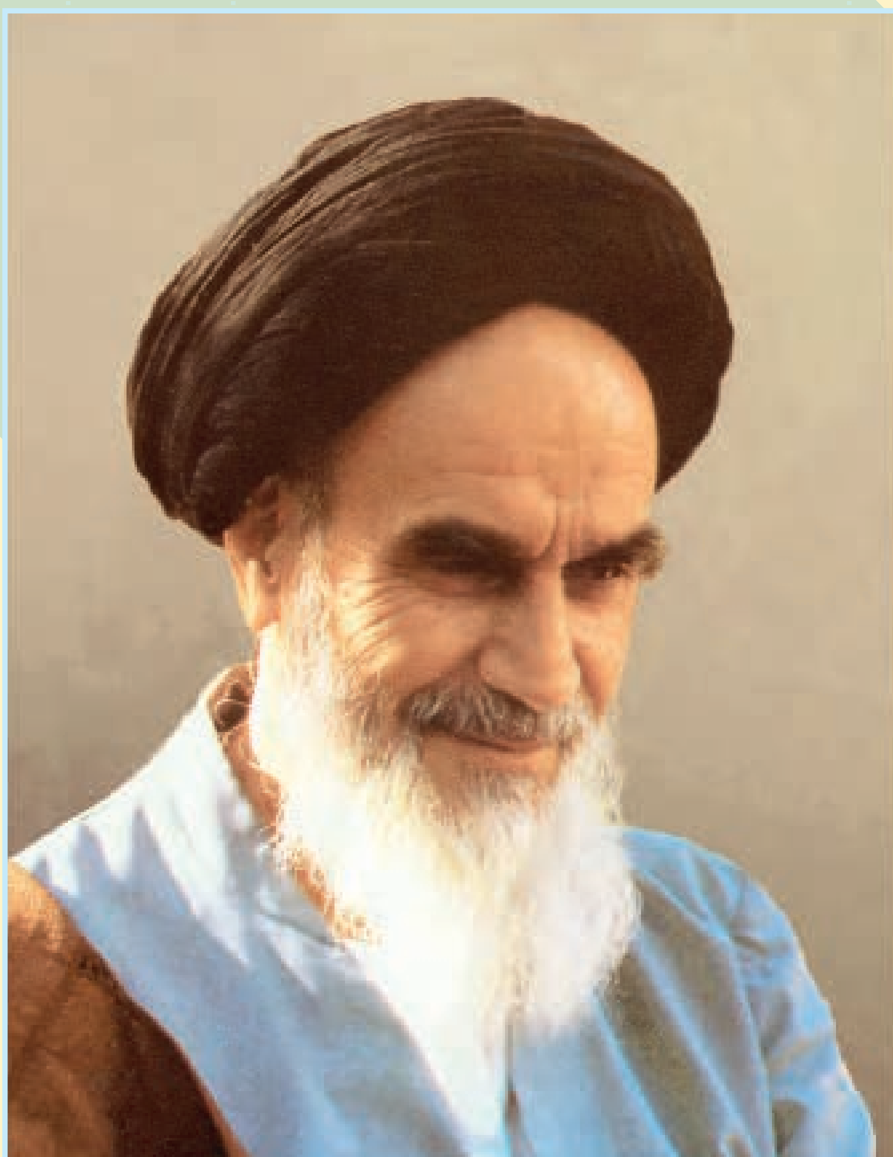
مدیر هنری، طراح گرافیک وصفحه آرا: حسین وهابی

ناشر: شرکت افست

سال انتشار: ۱۳۹٦

چاپخانه: شرکت افست (www.offset.ir)

شابک: ۱-۱۶۹۶-۰۵-۹۶۴ :**ISBN**

باسمه تعالی

فرایند تولید برنامه‌ی درسی مجموعه
فعالیت‌های نظام مند و طرح ریزی شده‌ای است، که
تلاش دارد ابعاد چهارگانه زیر نظام برنامه درسی (طراحی، تدوین،
اجرا و ارزشیابی) رادر یک بافت منسجم و هماهنگ با غایت و اهداف نظام
تعلیم‌وتربیت رسمی سامان‌دهی نماید.

در تدوین محتوای کتب دانش‌آموزان با نیازهای ویژه که بخشی از فرایند برنامه‌ریزی
درسی است، سعی شده تا ملاحظات ساحت‌های تربیتی حاکم برفلسفه تعلیم‌وتربیت که ناظربر رشد و
توان‌مندی دانش‌آموزان برای درک وفهم دانش پایه وعمومی، کسب مهارت‌های دانش افزایی، به کارگیری
شیوه تفکر علمی و منطقی، توان تفکر انتقادی آمادگی جهت بروز خلاقیت و نوآوری و نیز کسب دانش، بینش و تفکر
فناورانه برای بهبود کیفیت زندگی است، مورد توجه قرارگیرد. این محتوا با فراهم نمودن فرصت‌های مناسب برنامه
درسی ضمن تاکید بر انعطاف در عین ثبات و همه جانبه‌نگری و توجه به هویت ویژه متربیان با نیازهای خاص، زمینه
ساز دست‌یابی دانش‌آموزان به کسب شایستگی‌های لازم (توان‌مندی ها، مهارت‌ها) می‌باشد.

امید است این محتوا در تحقق اهداف موثر باشد و معلمان عزیز و گرامی با بهره‌گیری از این کتاب بتوانند
فراگیران را در دستیابی به صلاحیت‌های فردی و اجتماعی یاری نمایند.

این کار بزرگ حاصل همکاری صمیمانه کارشناسان سازمان آموزش و پرورش کودکان استثنایی و گروه‌های
تالیف کتاب‌های درسی می‌باشد، شایسته است ازتلاش و مساعی تمامی این عزیزان و همکاران سازمان پژوهش و
برنامه‌ریزی آموزشی وزارت متبوع که در مراحل چاپ و آماده سازی ما ر ایاری داده‌اند، تقدیر و تشکر نماییم.

در اینجا از همه همکاران و صاحب نظران درخواست می‌نمایم، تا نظرات و پیشنهادهای
خودرا در خصوص این محتوا به این سازمان منعکس نمایند.

دکتر مجید قدمی
معاون وزیر و رییس سازمان
آموزش و پرورش استثنایی کشور

سخنی با همکاران گرامی

یکـــی از مهمتریـــن وظایف آموزش و پرورش کمک به جامعه پذیری دانش آموزان اســـت. هدف اصلی از تدریس درس مهارت های اجتماعی ـ اقتصادی این است که افراد علاوه بردانش و مهارت های تخصصی خود، از نظر اجتماعی نیز مطلوب باشند. رفتار خود را با الگوهای رفتاری و ارزش های متداول و مورد احترام جامعه وفق دهند.

در تدریـــس کتاب حاضر «حفظ مطالب کتاب و بازگویی طوطی وار آن » هدف نیســـت بلکـــه دانش‌آموزان باید ارزش‌ها، هنجارها و مهارت‌های اجتماعی را یادبگیرند، تا قادر باشند رفتار مناسبی را درجامعه ازخود بروز دهند.

جهت رسیدن به اهداف فوق سرفصل های زیر در نظر گرفته شده است :

خانواده ، مدرسه، اجتماع، تدبیر منزل، اطلاع رسانی ، محیط زیست ، مشاغل و جغرافیای بومی و اقتصادی و تعلیمات مدنی

برای آشنایی با ساختار کتاب و همچنین تدریس موفّق نظرهمکاران محترم را به نکات زیر جلب می‌نماییم:

– در ابتدای بعضی از دروس جهت ایجاد انگیزه و برانگیختن حس کنجکاوی دانش آموزان تصاویر یا متن داستانی ارائه شده است.

– متن درس‌ها انشـــایی روان و مناسب با توانایی ذهنی و ســـن دانش آموزان دارد و موضوعات برگرفته از واقعیات زندگی و نیازهای روزمره آن‌هاست .

– برخی از درس‌ها تحت عنوان «آیا می دانید که» مطرح گردیده است و ارزشیابی نمی‌گردد.

– برای ارزشیابی در پایان درس‌ها پرسش‌هایی تحت عنوان «فکرکنید وپاسخ دهید» مطرح شده است .

– جهت ارزشیابی تئوری و عملی تمرینات متنوعی در نظر گرفته شده که هدف تثبیت و تعمیم یادگیری است .

– بـــرای کاربردی کردن موضوعات درســـی، فعالیت‌هایـــی در متن درس‌ها (در قالب؛ محتوا، عکس، مثـــال و ...) پیش‌بینی گردیده وضروری است به صورت عملی توسط دانش‌آموزان اجرا گردد.

– محتوای کتاب براساس تجربیات قبلی دانش آموزان طراحی شده است.

– محتـــوای آموزشی بر انـــواع فعالیت های یادگیری اعم از فعالیت های داخل کلاس درس یا خارج از آن تأکید دارد و سعی شـود تجارب دانش آموزان در شرایط واقعی انجام گردد.

– ارزشیابی بصورت مستمر و پایانی صورت می‌گیرد.

– استفاده از روش های نوین تدریس که براساس فعالیت دانش آموزان است مانند: روش حل مسئله، اکتشافی، نمایشی، ایفای‌نقش، مشارکتی، گردش علمی، تجربی و مشاهده‌ایی در تدریس این درس بسیار مفید است و می توان در عین حال از چند روش به صورت تلفیقی استفاده کرد.

– مطالعه کتاب راهنمای معلم به کلیه همکاران گرامی توصیه می‌گردد.

توصیه های مهم :

– در انجام فعالیت های خاص (بازدید، خرید، آشپزی، نظافت و...) به منظور کسب مهارت باید اصول کلی ایمنی ، بهداشتی و پیشگیری از حوادث مدنظر مربیان عزیز قرارگیرد.

– سازماندهی فعّالیّت‌ها به گونه‌ای باشد که تمام دانش آموزان در فعالیت‌ها شرکت داده شوند.

– در مواردی‌که نمی توان دانش آموز را در موقعیت واقعی قرارداد بهتر است از روش مدل سازی و یا نمایش فیلم و عکس استفاده شود.

– از آنجایی‌که کتاب برای کلیه دانش‌آموزان با وجود تفاوت‌های فرهنگی اجتماعی، اقتصادی بصورت یکســـان تألیف گردیده اســـت. لزوماً دارای محدودیت هایی در ارائه مطلب می باشـــد، لذا مربیان عزیز در تدریس برخی از مفاهیم براســـاس خصوصیات منطقه‌ای تدریس نمایند و در صورت نیاز از سایر کتاب‌های کمک آموزشی استفاده کنند.

امید است با تلاش و کوشش معلمان دلسوز این جریان راه تکامل را بپیماید.

فهرست

فصل اول/ خانواده

فصل دوم/تدبیر منزل

فصل سوم/ مدرسه

فصل چهارم/ اطلاع رسانی

فصل پنجم/ محیط زیست

فصل ششم/ مشاغل

فصل هفتم/ تاریخ

فصل هشتم/ حکومت

فصل اول

خانواده

درس اوّل

هم‌یاری در خانواده

چند روزی بود که خانواده‌ی محسن به خانه‌ی جدیدی اسباب‌کشی کرده بودند. پیش از این آن‌ها در یک خانه‌ی اجاره‌ای زندگی می‌کردند.

پدر محسن با قرض گرفتن مبلغی از بانک به صورت وام، توانسته بود این خانه را خریداری کند.

آن‌ها بسیار خوش‌حال بودند، زیرا از مدّت‌ها پیش سعی داشتند با پس‌انداز کردن مقداری از درآمدشان خانه‌ای بخرند.

خانواده‌ی محسن پس از مدّت کوتاهی که به خانه‌ی جدید خود اسباب‌کشی کردند. با محلّه‌ی جدید و افراد آن آشنا شدند. محسن نیز با پسرهای همسایه دوست شد و گاهی با آن‌ها، در پارک محلّه‌شان بازی می‌کرد. روزی محسن نزد پدر رفت و گفت: «پدرجان، قرار است در پارک محلّه، یک مسابقه‌ی دوچرخه‌سواری برگزار شود. می‌خواهم از شما خواهش کنم برای من یک دوچرخه بخرید، تا من هم بتوانم در این مسابقه شرکت کنم.» پدر کمی فکر کرد و گفت: «پسرم، همان‌طور که می‌دانی ما تازه خانه خریده‌ایم، و مقدار زیادی از درآمدمان برای پرداختن وام به بانک صرف می‌شود. بنابر این، همه‌ی ما باید در بسیاری از هزینه‌های زندگی صرفه‌جویی کرده و مدّتی این سختی‌ها را تحمل کنیم. تو هم می‌توانی در این کار به ما کمک کنی.» محسن با شنیدن صحبت‌های پدر ناراحت شد، امّا، در باره‌ی آن فکر کرد. او با خود گفت: من چگونه می‌توانم به خانواده‌ام کمک کنم؟

پس از مدّتی او به این نتیجه رسید که بهتر است از خریدن دوچرخه صرف‌نظر کند.

به این ترتیب او توانست با گذشتن از خواسته‌ی خود، با افراد خانواده‌اش همکاری کند.

محســن از این تصمیم خود خوش‌حال شد. او احســاس کرد که داشتن دوچرخه، برایش خیلی مهم نیست.

فردای آن روز، محســن به پارک رفت و برای شــرکت درمسابقه‌ی دو ثبت نام کرد. با این کار، محســن به خانواده‌ی خود نشان داد که بزرگ شده اســت و می‌تواند نقش مهمّی در هم‌یاری و کمک به خانواده داشته باشد.

۱– خانواده‌ی محسن چگونه توانسته بودند خانه‌ای بخرند؟

۲– چرا محسن نمی‌توانست درمسابقه‌ی دوچرخه‌سواری شرکت کند؟

۳– چرا پدر محسن نمی‌توانست برای او دوچرخه بخرد؟

۴– محسن چگونه نشان داد که بزرگ شده است؟

۵– دو مورد از هم‌یاری در خانواده را نام ببرید.

۱– جمله‌های زیر را بخوانید و درجای خالی کلمه‌ی مناسب بنویسید.

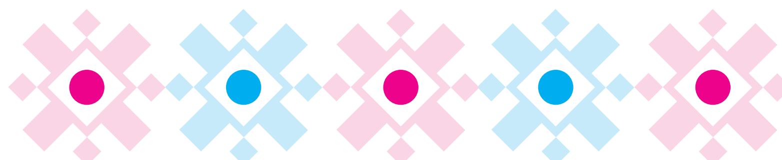
من قبل از هر تصمیمی، خوب فکر ....

من در مقابل مشکلات، عصبانی ....

من به هنگام مشکلات مالی در خانواده، از خواسته‌های خود..

من می‌توانم با تحمّل سختی‌ها، بر مشکلات ....شوم.

من هنگام حلّ مشکلات، با اعضای خانواده‌ی خود ....

۲- چنان‌چه در خانواده‌ی شـــما مشکلی پیش بیاید که نیاز به صرفه‌جویی باشد، شما کدام یک از موارد زیر را انجام می‌دهید. علامت بزنید.

با دادن مقداری از پول توجیبی خود، به خانواده کمک می‌کنم.	....
از خریدن لباس و کفش اضافی صرف‌نظر می‌کنم.	....
کم‌تر به سینما می‌روم.	....
به‌جای تاکسی، از اتوبوس استفاده می‌کنم.	....
طی تعطیلات تابستان کار می‌کنم تا بتوانم از دست‌مزد خود به خانواده کمک کنم.	....
از کیف و لوازم‌التحریر سال قبل استفاده می‌کنم.	....
بعضی از کارهای تعمیراتی خانه را خودم انجام می‌دهم.	....
در مصرف آب ، برق ، گاز و تلفن صرفه‌جویی می‌کنم.	....
درخانه کارهای هنری و دستی انجام می‌دهم و آن‌ها را می‌فروشم.	....

۳- آیا تا کنون در خانواده‌ی شـــما مشـــکلی پیش آمده است که نیاز به هم‌یاری اعضای خانواده باشد؟ آن را به‌صورت خاطره بنویسید.

....

....

....

....

۴- فرض کنید یکی از اعضای خانواده شما که سالمند است، بیمار شده و نیاز به کمک‌های خاصّی دارد. شما در نگه‌داری از او چگونه با سایر اعضای خانواده هم‌یاری می‌کنید؟

....

....

درس دوم

مراقبت از کودک

خانم و آقای سـعادت کارمند اداره‌ی مخابرات هسـتند. آن‌ها برای انجام یک مأموریت اداری به سفر یک روزه رفتند.

در غیـاب آن‌هـا فرزندانشـان، لیـلا و رضا بـه کارهـای خانـه رسـیدگی کردنـد و از خواهر کوچک‌ترشـان، سـحر نیز مراقبت می‌کردند.

در آن روز لیلا صبح زود از خواب برخاست. وقتی که مشغول انجام کارهای روزانه بود، سحر نیز بیدار شد و شروع به گریه کرد. لیلا با لبخند کنار سحر رفت و او را در آغوش گرفت و متوجّه شد کـه سحـر جایش را خیـس کـرده اسـت، بنابراین لباس‌هـای او را عـوض کرد. سپس دسـت‌وصورت او را شسـت واز رضـا نیز خواست

تــا شیشه‌ی شیرخواهر کوچک‌ترش را آماده کند.

لیلا قبل از این‌که شیشــه‌ی شــیر را به ســحر بدهد، ابتدا گرمی شیر را روی دستش امتحان کرد و سپس آن را به خواهرش داد.

لیلا از بــرادرش خواهش کرد تــا هنگامی‌که سحر مشــغول خوردن شیر اســت، مواظب او باشــد تا خودش بتواند به سایر کارهای منزل رسیدگی کند.

هنگام ظهر، لیلا غذای مخصوص سحــــر را که نوعی سوپ بود، بــه او داد. رضا هم بعـــد از ایــن‌که سحر را خواباند، با لیلا مشغول صرف ناهار شــد. آن روز عصر، لیــلا و رضا مقداری آب میوه همراه با بیســکویت به سحر دادند. سپس در حیاط با او توپ‌بازی کردند و برایش شــعرهای کودکانه خواندند. سحر نیز همراه آن‌ها دســت می زد و می‌خندیــد. هنگامی‌که، خانم و آقای ســعادت ازمأموریت بازگشتند، از دیدن چهره‌ی خندان ســحر و مرتّب بودن خانه، بســیار خوش‌حال شــدند و از بچّه‌ها به خاطر همکاری‌شان تشکّر کردند.

؟ فکر کنید و پاسخ دهید ؟

۱- برای شیردادن به یک کودک، به چه نکته‌ای باید توجّه کرد؟

۲- بعد از عوض کردن پوشک بچّه، انجام چه کاری ضروری است؟

۳- چند نوع غذای مخصوص به سحر داده شد؟ آن‌ها را نام ببرید؟

۴- به نظر شما لیلا و رضا چگونه با پدر و مادر خود همکاری کردند؟

آیا می‌دانید مأموریت یعنی چه؟

هرگاه فردی از طـرف محل خدمت خود، برای انجام کاری به جایی دیگر، در شهر خود یا سایر شهرها فرســتاده شــود، می‌گوییم به مأموریت رفته است.

آیا می‌دانید در نگه‌داری از نوزاد به چه نکاتی باید توجّه کرد؟

رعایت نکات زیر ضروری است:

۱- تغذیه‌ی نوزاد:

اگر برای شیر دادن نوزاد از شیشه شیر استفاده می‌شود، ابتدا نوزاد را باید در آغوش گرفت و مطابق تصویر، شیشه را در دهان او قرارداد.

بعد از این‌که نوزاد شیر را خورد باید او را بلند کرد، و چند بار به‌صورت ملایم به پشت او زد تا هوای داخل معده به‌صورت بادگلو خارج شود.این کار باعث می‌شود تا نوزاد، دُچار دل‌درد نشود.

۲- حمام کردن نوزاد:

ابتدا باید وسـایل حمام کردن و لباس نوزاد را آماده کرد. هنـگام حمام کردن نـوزاد، باید مواظـب بـودکـه آب وارد گـوش و بینی او نشود. برای ایـن کـار بـاید او را مثل حالتی کـه در تصویـر دیده می‌شود، نگه داشت.

نوزاد را باید با لیف و صابون مخصوص خودش به طور ملایم شست.

سـپس نوزاد را بایـد آب کشـید و با حوله‌ی مخصوص خودش خشـک کـرد و لباس‌های تمیز پوشاند.

بـرای این‌که نوزاد از حمام کـردن لذّت ببرد باید در حیـن انجام این کار رفتـاری ملایم و خوشایند با او داشت.

حالا شـما هم می‌توانیـد در کلاس، با نظارت مربّـی خود طریقه‌ی صحیـح در آغوش گرفتن، شیردادن، حمّام کردن، تعویض لباس و خواباندن نوزاد را با یک عروسک تمرین کنید.

آیا می‌دانید غذای کمکی کودک چیست؟

وقتی کودک به سنّ شش ماهگی رسید، شیر به تنهایی برای رشد او کافی نیست و باید از غذاهای مخصوص دیگری استفاده کرد که به آن‌ها غذای کمکی می‌گویند؛ مانند: فرنی، شیربرنج، حریره بادام، سوپ و آب‌میوه

برای تهیّه‌ی هرکدام از غذاهای کمکی زیر از چه موادّی استفاده می‌شود؟ مانند نمونه بنویسید.

غذای کمکی	موادّ لازم
فرنی	شیر ـ آرد برنج یا نشاسته ـ شکر یا نبات
شیر برنج	
حریره بادام	
سوپ	

فعّالیّت های تکمیلی

۱– در آماده کردن شیشه شیر و شیردادن به کودک، غیر از رعایت درجه‌ی حرارت شیر به چه نکات دیگری باید توجّه کرد.

....

....

....

۲–وعده‌های غذای کمکی کودک را برای ۳ روز برنامه‌ریزی کنید و توضیح دهید.

....

....

....

....

....

فصل دوم

تدبیر منزل

درس سوم

تغذیه و آشپزی

تغذیه یکی از مهم‌ترین نیازهای انسان است.

همه‌ی انسان ها تلاش می‌کنند تا غذایی سالم و کافی داشته باشند.

تغذیه‌ی صحیح تأثیر زیادی برسلامت جسم و روح انسان دارد. این مسئله به‌خصوص در دوران نوجوانی و جوانی، اهمّیّت بیش‌تری پیدا می‌کند.

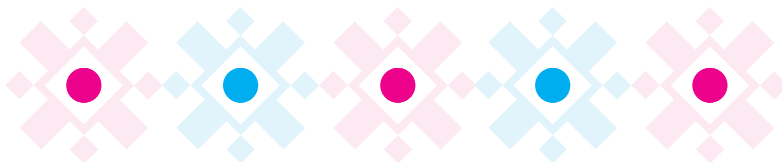
یک جوان باید به نوع و میزان غذایی که روزانه مصرف می‌کند، توّجه کند، زیرا تغذیه‌ی مناسب در رشد، سلامت و شادابی او اثر می‌گذارد.

هر نوجوانی باید بداند که از چه نوع موادّ غذایی، به چه مقدار و چگونه مصرف کند.

او هم‌چنین باید در برنامه‌ی غذایی خود موادّی مانند: لبنیات، گوشت، سبزیجات و میوه‌ها را به میزان کافی مصرف کند.

هرکسی می‌تواند با آموختن اصول تغذیه‌ی صحیح، برای خود و خانواده‌اش مناسب‌ترین غذا را تهیّه کند و از این طریق در سلامت افراد خانواده مؤثر باشد.

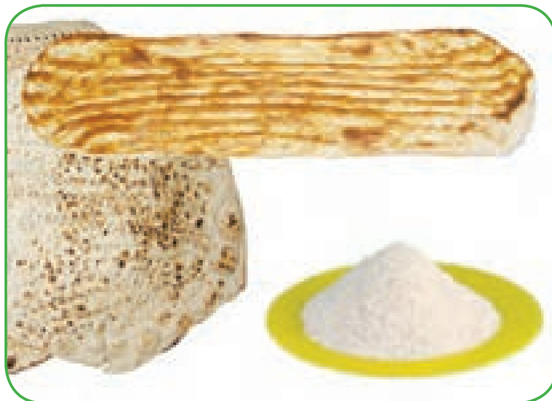
بنابراین برای این‌که بتوان یک غذای سالم و مقوّی تهیّه کرد، در هنگام آشپزی هم، مانند سایر کارها، باید حوصله، دقّت و پشت‌کار داشت.

تصاویر زیر گروه‌هایی از موادّ غذایی را نشان می‌دهد که برای تغذیه صحیح مناسب است.

(مرغ، ماهی و گوشت)

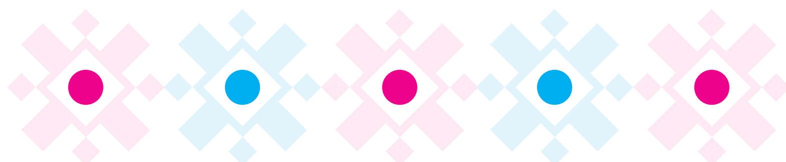
(برنج و نان)

(سبزی و میوه‌ها)

(لبنیات)

آشپزی روز

امروز قرار اســت دانش‌آموزان کلاس سوم به کمک مربّی خود آشپزی کنند.

آن‌ها تصمیم دارند خوراک مرغ همراه با سیب‌زمینی سرخ‌کرده تهیّه کنند.

چنــد نفر ازدانش‌آمــوزان، بعضی از مــوادّ لازم را برای تهیّـــه‌ی این غذا آماده کــرده، با خود آورده‌اند.

وقتی مربّی به کلاس آمد، فهرســت زیر را به تخته‌ی کلاس چسباند. دانش‌آموزان نیز آن را در دفتر آشپزی خود یادداشت کردند تا در زمان لازم بتوانند با کمک آن، این غذا را تهیّه کنند.

فهرست موادّ لازم برای تهیّه‌ی خوراک مرغ و سیب‌زمینی سرخ‌کرده برای ۶ نفر

مرغ: ۱ عدد

پیاز: ۱ عدد

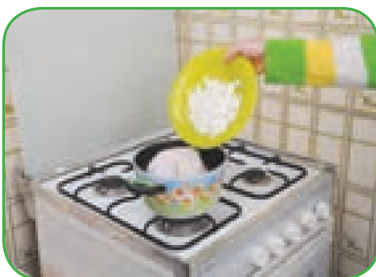
سیب زمینی: ۸ عدد متوسط

روغن: به مقدار کافی

رُب گوجه فرنگی: ۲ قاشق غذاخوری

نمک و فلفل: به مقدار کافی

به تصاویر زیرکه مراحل آماده شدن خوراک مرغ و سیب‌زمینی را نشان می‌دهد، توجّه کنید.

آیا می‌دانید سوپ مرغ را چگونه تهیّه می‌کنند؟

پـــس از پختن مرغ می‌توان مقـــداری از آب آن را کنار گذاشته، با آن سوپ مرغ درست کنیم. برای این کار کافی اســـت کـــه مقداری هویج، سیب‌زمینی، جعفری و... را پس از شستن و خردکردن، داخـــل آب مرغ بریزیم و آن را بپزیم. با این کار توانسته‌ایم یک سوپ مرغ بسیار خوش‌مزه درست کنیم.

فکر کنید و پاسخ دهید

۱- در یک برنامه غذایی صحیح از چه موادّی باید استفاده کرد؟

۲- برای تهیّه‌ی یک غذا ابتدا چه کار باید کرد؟

۳- برای تهیّه‌ی هر غذایی، چرا دانستن تعداد افراد مهّم است؟

فعّالیّت های تکمیلی

۱- به کمک مربّی خود یک نوع سالاد فصل تهیّه کنید و موادّ لازم آن را در زیر بنویسید.

موادّ لازم برای تهیّه سالاد فصل

....

....

....

....

....

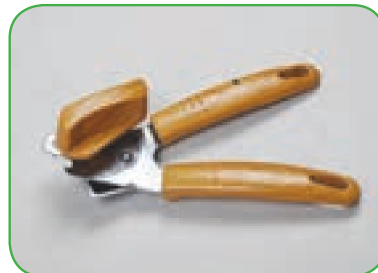
۲- نام وسایل زیر را بنویسید.

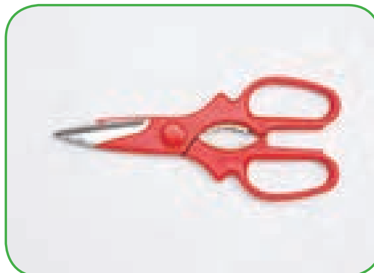

....

....

....

۳-دانش‌آموزان عزیز، به دو گروه تقسیم شوید. هر گروه با راهنمایی مربّی، یک نوع غذای مورد علاقه‌ی خود را، که با مرغ تهیّه می‌شود، انتخاب کنید. سپس موادّ لازم و طرز تهیّه‌ی این غذا را در جای مناسب در زیر بنویسید.

موادّ لازم برای تهیّه‌ی	طرز تهیّه‌ی
....	....

شما می‌توانید موادّ لازم و طرز تهیّه‌ی این غذا را در دفتر آشپزی خود یادداشت کنید تا آن را فراموش نکنید.

۴- با آب مرغ پخته شده یک نوع سوپ دیگر تهیّه کنید و موادّ لازم و طرز تهیّه آن را در دفتر آشپزی خود بنویسید.

درس چهارم

پذیرایی در جشن عروسی

امروز در خانواده‌ی آقای اکبری همه خوش‌حال هستند و در بین آن‌ها جنب‌وجوش زیادی برپا است. هرکسی کاری انجام می‌دهد و همه کمک می‌کنند، زیرا جشن عروسی شیرین، دختر آقای اکبری است. او مدّتی است که درسش را تمام کرده و در یک کارگاه خیاطی کار می‌کند. مریم، خواهر کوچک‌تر شیرین نیز، سخت مشغول کار است، زیرا برای تدارک مراسم عروسی به مادرش کمک می‌کند.

از چند روز قبل، مادر مریم با برنامه‌ریزی برای جشن عروسی، وظایف همه‌ی افراد خانواده را مشخّص کرده است.

وظیفه‌ی مریم و چند نفر از دختران فامیل، پذیرایی و خوش‌آمدگویی به میهمانان است.آن‌ها ابتدا باید به میهمان‌ها خوش‌آمد بگویند و از آمدن آن‌ها تشـکّر کنند. سپس به تعارف کردن چای و شیرینی و میوه بپردازند و دقّت کنند که از همه‌ی میهمان‌ها به‌خوبی پذیرایی شود. بعد از خوردن چای باید فنجان‌ها را جمع‌آوری کنند و بشویند. پیش‌دستی، کارد و چنگال‌های کثیف را بردارند و به‌جای آن‌هـا ظرف‌های تمیز بگذارند. هم‌چنین باید دقّت کنند که با همه مؤدّبانه صحبت کنند.

به این ترتیب مریم و سایر دختـران سـعی کردند به وظایف خــود به‌خوبی عمل کنندو درعین حــال با همه خوش‌رو و مؤدب باشند.

در پایان مراســم عروسی، مریم با این که بسیار خسته شده بود، سـعی داشت که خستگی خود را نشان ندهد. رفتــار مریم باعث شـد تا همــه‌ی اقــوام و فامیل از او تعریف کنــد و به مادرش به‌خاطر داشتن چنین دختر مــؤدّب و خوبــی تبریــک بگویند.

؟ فکر کنید و پاسخ دهید ؟

۱- مادر برای برگزاری بهتر جشن عروسی، چگونه برنامه‌ریزی کرد؟

۲- وظیفه‌ی مریم در این جشن چه بود؟

۳- همه‌ی میهمان‌ها چرا از مریم تعریف کردند؟

فعّالیّت های تکمیلی

۱- جمله‌های زیر را بخوانید و در جای مناسب علامت بزنید.

	صحیح	غلط
در برگزاری میهمانی، اعضای خانواده باید به یک‌دیگر کمک کنند.		
برگزاری میهمانی نیاز به برنامه‌ریزی ندارد.		
بعد از صرف میوه و شیرینی، نیاز به تمیز کردن ظروف نیست.		
هنگام ورود میهمان‌ها ، باید به آن‌ها خوش آمد گفت.		

۲– تصویرهای زیر مراحل مختلف پذیرایی از میهمان‌ها را نشـــان می‌دهند . به آن‌ها توجّه کنید و برای هرکدام، مانند نمونه، یک عبارت بنویسید.

خوش‌آمدگویی به میهمان‌ها

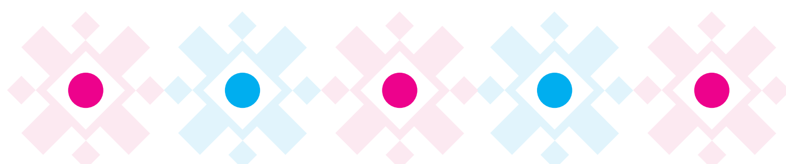
....

....

....

۳- با نظارت و برنامه‌ریزی مرّبی خود یک میهمانی کوچک در کلاس برگزار کنید و پذیرایی از میهمان‌ها را خودتان برعهده بگیرید. پس از این کار، بنویســید که چه کارهایی را درست و چه کارهایی را غلط انجام داده‌اید.

کارهای صحیح	کارهای غلط

حالا با توجّه به مقایسه‌ی کارهای صحیح و غلط خود، بنویسید که آیا توانسته‌اید از عهده‌ی انجام یک پذیرایی به‌خوبی برآیید.

....

....

....

۴-آیا تاکنون در خانواده‌ی شـــما میهمانی بزرگی برگزار شـــده است؟ شـــما چه وظایفی در آن میهمانی به عهده گرفتید. آن‌ها را بنویسید.

....

....

....

....

....

....

....

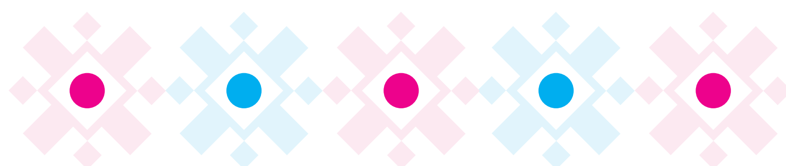
....

....

....

....

....

درس پنجم

پرداخت قبض

دانش‌آموزان عزیز، در این درس می‌خواهیم شــما را با طرز خواندن مشخصات قبض‌های آب، برق، گاز و تلفن آشنا کنیم و روش‌های پرداخت پول این قبض‌ها را آموزش دهیم.

در تصویر زیر، یک قبض برق را می‌بینید.

اگـر با دقّت به آن نگاه کنیـد، مـتوجّه می‌شـوید کـه در بـالای قبـض، در سمـت راست آن، نـام صاحب‌خانه و در پایین قبض سمت چپ آن، مبلغ قابل پرداخت نوشته شده است. این عدد نشان می‌دهد که شما باید چه مبلغی برای مصرف برق خود بپردازید.

در قســمت دیگری از قبض، مهلت پرداخت نوشــته شده است؛ یعنی شــما تا آن تاریخ فرصت دارید که پول برق خود را به بانک پرداخت کنید.

بایــد مبلــغ قابل پرداخت روی قبض را همــراه با قبض به نزدیک‌ترین شــعبه‌ی بانک برده، به صندوقدار تحویل دهید. او نیز پولی را که پرداخته‌اید در قبض ثبت می‌کند و قســمتی از قبض برق را جدا کرده، به شما پس می‌دهد. برای پرداخت قبض‌ها می‌توان از روش‌های دیگری مانند: دستگاه خودپرداز بانک‌ها، تلفن‌های ثابت وهمراه نیز استفاده کرد. در این گونه پرداخت‌ها باید

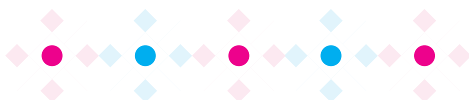
به شماره‌ی شناسه قبض وشناسه پرداخت که روی قبض‌ها نوشته شده است توجه کرد.

بعد از پرداخت قبض‌ها شـــماره‌ای به عنوان کد پیگیری توســط دستگاه خودپرداز یا تلفن ارائه می‌شود که شما باید آن را روی قبض یادداشت کرده و نگهداری کنید.

شـــما باید این قبض‌ها را به خانه برده، در جای مشخّصی نگه‌داری کنید تا گم نشود و در صورت لزوم بتوانید به آن‌ها دسترسی داشته باشید.

باید بدانید که هر قدر در مصرف برق صرفه‌جویی کنید، همان‌قدر هم پول کم‌تر می‌پردازید.

بنابراین شما با انجام صرفه‌جویی در مصرف برق، هم به اقتصاد خانواده و کشور کمک کرده‌اید و هم تعداد بیش‌تری از خانواده‌ها می‌توانند از نعمت برق استفاده کنند.

آیا می‌دانید چگونه می‌توان با صرفه‌جویی در مصرف برق به اقتصاد کشور کمک کرد؟

همان‌طور که می‌دانید تولید برق، کار بسیار مشکل و پرهزینه‌ای است، باید کارخانه های بسیاری ایجـــاد کرد تا برق یک کشـــورتأمین شـــود. بنابراین می توان با صرفه‌جویـــی در مصرف برق و کاهش این هزینه‌ها به اقتصاد کشور کمک کرد.

؟ فکر کنید و پاسخ دهید ؟

۱– برای هر خانه چرا قبض برق فرستاده می شود؟

۲– چگونه می‌توان پی برد قبضی که به خانه‌ی شما آمده است، قبض منزل خودتان است؟

۳– منظور از «مهلت پرداخت» چیست؟

۴– برای منزل شما چه قبض‌هایی فرستاده می‌شود؟

۵– صرفه‌جویی در مصرف برق، چه فایده‌هایی دارد؟

۶– قبض‌های پرداخت شده را باید در جای مشخّصی نگه‌داری کرد؟

۷– صرفه‌جویی در مصرف برق چه فایده‌هایی برای خانواده و کشور دارد؟

فعّالیّت های تکمیلی

۱– به تصویرهای زیر نگاه کنید و نام هر قبض و مشـــخّصات مربوط به آن را بنویسید.

شرکت آب و فاضلاب شهرها و شهرک‌های غرب تهران (سهامی خاص)

منطقه: ... ناحیه: ۷۱ کد مامور: ۸۰ دوره قرائت: ۸۸-۲

مشترک گرامی:

نشانی:

شماره اشتراک	۸۸۷۶۴۱۴۵۰۰۰۰۰	تاریخ نصب	۸۳/۱۲/۲۹
شماره پرونده	۱۴۱۵۷۲۳۸۷	قطر انشعاب	
شماره بدنه کنتور	۰	تعداد واحد مسکونی	۴
نوع کاربری	خانگی	تعداد واحد غیر مسکونی	۰

زیاده روی در مصرف آب و برق بر خلاف قانون دولت و حرام است و موجب ضمان نیز می گردد. (امام خمینی (ره))

تاریخ قرائت	قبلی	۸۸/۰۲/۰۲	رقم مصرفی کنتور	قبلی	۱۲۸۸۳
	فعلی	۸۸/۰۳/۱۸		فعلی	۱۳۱۱۱
مدت مصرف (روز)	۴۷ روز		مصرف این دوره (لیتر)		۲۲۸۰۰۰
نرخ هر متر مکعب			میانگین مصرف ماهانه (لیتر)		۲۳۲۵۵
نوع صورتحساب			مصرف مجاز (لیتر)		۱۸۸۰۰۰
وضعیت کنتور					

در صورت استفاده از الگوی مصرف ... متر مکعب در ماه مشمول پرداخت مبلغ مازاد الگوی مصرف نخواهید شد.

آب بهاء	۹۹۵۰۷	مازاد الگوی مصرف	۳۳۰۱۷
تبصره ۲	۹۳۰۸	سایر	۰
تبصره ۳	۰	جمع دوره	۱۷۷۶۵۱
مالیات بر ارزش افزوده	۵۱۷۳	مانده پیشین	-۳۲۰
بهای فصل	۰	کسر دوره	۷۱۱
آبونمان آب	۳۰۵۵۰	تاریخ صدور	۸۸/۰۳/۲۰
شناسه پرداخت	۵۲۲۷۱۵۴۶	شناسه قبض	۷۵۲۶۴۹۲۵۳۵۸۵۶
مهلت پرداخت	۸۸/۰۳/۲۸	مبلغ قابل پرداخت	۱۷۷۰۰۰

نام قبض: ....

نام صاحب ....

مبلغ قابل پرداخت ....

مهلت پرداخت ....

نام صاحب ....

مبلغ قابل پرداخت ....

مهلت پرداخت ....

نام قبض: ....

نام صاحب ....

مبلغ قابل پرداخت ....

مهلت پرداخت ....

نام قبض: ....

۲– دانش‌آمـــوزان عزیـــز، با نظارت مدیر مدرســـه یا مربّی خود قبض‌هـــای آب، برق، گاز، تلفن مدرسه را به روش‌های زیر بپردازید. سپس مراحل پرداخت این قبض‌ها را بنویسید.

پرداخت از طریق بانک: ....

پرداخت از طریق دستکاه خودپرداز: ....

کد پیگیری: ....

پرداخت از طریق تلفن: ....

کد پیگیری: ....

۳– به تصویرهای زیر نگاه کنید و در هر کدام از آن‌ها که نشـــان دهنده‌ی صرفه‌جویی اســـت، مانند نمونه بنویسید.

....

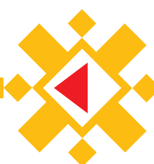
صرفه‌جویی در مصرف آب

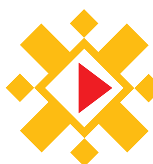
....

....

تحقیق کنید

۱- دانش‌آمــوزان عزیز، بنویســید که اگر هزینه‌ی برق خانه‌ی خــود را تا زمانی که روی قبض مشخّص شده است، پرداخت نکنیم چه پیش می‌آید؟

....

....

....

....

....

....

....

....

۲- اگر در مصرف موارد زیر صرفه‌جویی نکنیم، چه اتفاقی می‌افتد؟

آب	....
برق	....
گاز	....

درس ششم

وام

آقای حسـینی و خانواده‌اش سـاکن شـهر همدان هسـتند. آن‌ها در یک خانه‌ی قدیمی زندگی می‌کنند. بعضی از قسمت‌های این خانه‌ی قدیمی به مرور زمان خراب شده است . آقای حسینی، بعـد از مدّتـی فکر کردن به این نتیجه رسـید که باید خانه را تعمیر کنـد. بنابراین برای انجام این‌کار، با اعضای خانواده‌اش مشـورت کرد تا با کمک هم راه‌حلّ مناسـبی برای تأمین هزینه‌ی تعمیرات خانه پیدا کنند.

آن‌ها پس از مشورت، به این نتیجه رسیدند که بهتر است از بانک وام بگیرند، زیرا پس‌اندازشان برای تأمین هزینه‌ی تعمیرات خانه کافی نبود.آقای حسـینی به بانک نزدیک خانه‌شـان که در آن‌جا حسـاب بانکی داشت، مراجعه کرد و مشکل خود را برای مسئول بانک توضیح داد و از او راهنمایی خواست. رئیس بانک یک برگ درخواست وام به آقای حسینی داد و در پرکردن این برگ به او کمک کرد. سـپس رئیس بانک فهرسـتی از مدارک لازم را برای گرفتن وام به او داد تـا طبق آن مدارک را آماده کند و به بانک تحویل دهد. هفته‌ی بعد،آقای حسـینی مدارک لازم را به بانک برد. مسـئول بانک آن‌ها را بررسـی کرد و گفت: «همه‌ی مدارک کامل هستند و شما می‌توانید وام را دریافت کنید.»

وقتی نوبت وام آقای حسـینی رسید مسـئول بانک دفترچه‌ای به او داد که در هر برگ آن مبلغ قسط ماهیانه مشخّص شده بود. هم‌چنین توضیح داد که باید اقساط وام را تا تمام شدن کل مبلغ وام، هرماه به بانک بپردازد.

آقای حسینی پس از دریافت وام، تعمیر خانه‌ی قدیمی‌شان را شروع کرد. او هر ماه در روز معیّن بــه بانک می‌رفت و قســط وام را پرداخت می‌کرد. به این ترتیب با گرفتن وام مشــکل هزینه‌ی تعمیرات خانه‌ی قدیمی آن‌ها حل شد.

آیا می‌دانید وام چیست؟

گاهی برای انجام یک کار ضروری به مقداری پول نیاز داریم. در چنین زمانی می‌توانیم این پول را از جایی قرض بگیریم. به این نوع قرض، وام می‌گویند.

وام را می‌توان از بانک‌ها، صندوق‌های قرض‌الحسنه‌ی مساجد، ادارات و ... دریافت کرد.

آیا می‌دانید قسط چیست؟

برای پس دادن وام دریافت شـــده، مبلغ آن را به قسط‌های مختلف، تقسیم می‌کنند. قسط، مقدار پول معیّنی است که هرماه وام‌گیرنده پرداخت می‌کند. با پرداخت قسط‌ها، کل مبلغ وام، به محلّی که وام از آن دریافت شده است، برگردانده می‌شود.

فکر کنید و پاسخ دهید

۱- آقای حسینی چرا با اعضای خانواده اش مشورت کرد؟

۲- آقای حسینی و خانواده اش چرا تصمیم گرفتند از بانک وام بگیرند؟

۳- از چه جاهای دیگری به غیر از بانک، می توان وام گرفت؟

۴- چگونه وام را پس می دهند؟

فعّالیّت تکمیلی

– دانش‌آموزان عزیز، با کمک مربّی خود یک صندوق قرض‌الحسنه تشکیل دهید و برای آن برگ درخواست وام، دفترچه‌ی پرداخت اقساط و... تهیّه کنید و عضو آن صندوق شوید تا در صورت نیاز بتوانید از آن وام بگیرید.

تحقیق کنید

۱– دانش‌آموزان عزیز، تحقیق کنید در صورتی‌که اقساط را در تاریخ مشخّص پرداخت نکنید چه اتّفاقی می‌افتد.

....

....

....

....

۲– در صورتی‌که خانواده‌ی شما تاکنون از بانک یا سایر مؤسسه‌ها وام گرفته‌اند، به سؤال‌های زیر پاسخ دهید.

– نام صاحب گیرنده‌ی وام ....

– نام مؤسسه‌ی پرداخت کننده‌ی وام ....

– مبلغ هر قسط ....

– تاریخ سررسید هر قسط ....

فصل سوم

مدرسه

درس هفتم

رفتار شایسته

در بین افراد جامعه رفتارهـــای متفاوتی دیده می‌شود. بعضی از این رفتارها، شایسته و مورد قبول همه‌ی افراد اجتماع اســت؛ امّا رفتارهای دیگر هم در اجتماع دیده می‌شــوند که مورد قبول نیستند، به بعضی از این رفتارها، رفتارهای انحرافی می‌گویند.

رفتارهــای انحرافی باعث می‌شــوند که افراد با انجام دادن آن‌ها به خود و دیگران آســیب برسانند.

بــرای نمونــه، اعتیاد یــک رفتــار انحرافی و زیان‌آور است.

شــخص معتاد با مصرف موادّ مخدر به سلامت جسم و روان خود آســیب می‌رساند. او با این کار از زندگــی طبیعــی خود دور می‌شــود. از طرف دیگر، شخص معتاد به اجتماع هم آسیب می‌رساند. او نمی‌تواند مانند یک فرد عادی در اجتماع ظاهر شــود و مسئولیت‌های خودش را انجــام دهد. چنین فردی قادر به تأمین مخارج زندگی خود نیســت، بنابراین ســربار اجتماع

می‌شـــود. به علاوه او الگویی نامناســب برای دیگران اســت و باعث انحراف آن‌ها هم می‌شود.
بنابراین فرد معتاد هم برای خود و خانواده‌اش و هم برای جامعه مضر است.

پس لازم است ما رفتارهای انحرافی را بشناسیم و از دوستی با افرادی که دچار انحرافات رفتاری مختلف هستند، دوری کنیم.

ما با رعایت موارد فوق و انجام درســت مســئولیت‌های خود می‌توانیم فردی مفید و ســالم برای جامعه باشیم.

؟ فکر کنید و پاسخ دهید ؟

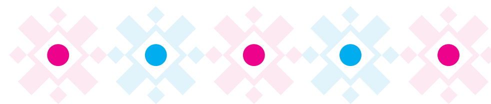
۱- رفتار مناسب چگونه رفتاری است؟

۲- به چه نوع رفتاری، رفتار انحرافی می‌گویند؟

۳- رفتار انحرافی چه ضررهایی دارد؟

۴- شخص معتاد چه ضررهایی به اجتماع می‌رساند؟

۵- در صورت مشاهده‌ی رفتار انحرافی از چه کسانی باید کمک گرفت؟

به جدول زیر دقّت کنید، برای دور شـــدن از رفتارهای انحرافی چه مواردی را رعایت می‌کنید؟ علامت بزنید.

سعی می‌کنم با افراد شایسته دوست شوم.	
از صحبت و بازی با افرادی که رفتارهای انحرافی دارند،خودداری می‌کنم.	
به صحبت‌های آدم‌های معتاد و منحرف گوش نمی‌کنم.	
در اوقات فراغت به ورزش و مطالعه می‌پردازم.	
از گرفتن پول، خوراکی یا هر وسیله‌ای از افراد غریبه خودداری می‌کنم.	
دوستانم را به خانواده‌ام معرّفی می‌کنم.	

–بــا راهنمایی مربّــی خود، چند نوع رفتار شایســته و چند نوع رفتار انحرافــی در اجتماع را نام ببرید.

رفتار شایسته در اجتماع	رفتار انحرافی در اجتماع

در انتخاب دوستان خود دقّت کنید و در این مورد با پدر و مادر، معلّم و مشاور مدرسه مشورت کنید.

درس هشتم

راه‌حلّ مناسب

آن روز وقتی علی از مدرسه به خانه آمد، در جیبش به دنبال کلید گشت؛ ولی آن را نیافت. هرچه فکرکرد یادش نیامد کلید را کجا گذاشته است. داخل کیف خود را نیز جست و جو کرد؛ امّا آن را پیدا نکرد. او متوجّه شد کلیدش را گم کرده است. بنابراین زنگ در خانه را به صدا درآورد مادرش در را باز کرد.

علی بعداز سلام کردن به مادرش گفت: «من کلیدم را گم کرده‌ام.»

مادر به او گفت: «تو باید خیلی حواست را جمع می‌کردی تا کلیدت را گم نکنی؛ امّا به هرحال اتفّاقی است که افتاده؛ حالا بهتر است برای حلّ این مسئله با کمک هم راه‌حل مناسبی پیدا کنیم.»

علی : بهتر است به کلیدسازی بروم و از کلید شما، یک کلید برای خودم بسازم.

مادر: اگر این کلید به دست افراد ناباب افتاده باشد چه؟

علی: پس به نظر شما چه کار باید کرد؟

مادر: بهتر است برای حفظ ایمنی منزل به مغازه‌ی ابزارفروشی سر کوچه بروی و قفل جدیدی بخری تا قفل در را عوض کنیم.

علی: این راه حلّ بسیار خوبی است.

وقتی علی قفل جدید را به منزل آورد، با کمک مادرش مراحل زیر را برای عوض کردن آن انجام داد.

به این ترتیب آن‌ها به‌راحتی قفل در را عوض کردند. سـپس مادر کلید جدید را به علی داد و به او سفارش کرد که در نگه‌داری آن دقّت کند تا دوباره گم نشود.

مادر برای علی توضیح داد، گم شـدن کلید علاوه‌برمشـکلاتی که برای ما پیش می‌آورد ممکن است باعث سوء استفاده‌ی افراد ناباب شودو ایمنی خانه را به خطر اندازد.

؟ فکر کنید و پاسخ دهید ؟

۱- چرا علی نتوانست کلید خود را پیدا کند؟

۲- با گم شدن کلید پیشنهاد علی چه بود؟

۳- مادر و علی کدام راه‌حل را انتخاب کردند؟

۴- علی قفل را از کجا تهیّه کرد؟

۵- چرا باید در نگه‌داری کلید دقّت زیادی داشت؟

 فعّالیّت های تکمیلی

۱- مراحل تعویض قفل را بنویسید.

۱- ....

۲- ....

۳- ....

۴- ....

۵- ....

۶- ....

۲- آیا تاکنون شـما یا سـایر افراد خانواده کلیدی گم کرده‌اید؟ چه راه‌حل‌هایی برای برطرف کردن این مشکل پیشنهاد کرده اید؟

- ....
- ....
- ....

بهترین راه‌حلّی که از بین راه‌حل‌های بالا انتخاب کردید چه بود؟

....

....

....

۳- در کلاس به سه گروه تقسیم شوید و هر گروه راه‌حل‌های پیشنهادی خود را در مورد مشکل فرضی زیر، ارائه دهد.

«به همراه خانواده خود برای تفریح به پارک رفته‌اید، هنگام رسیدن به خانه، متوجّه می‌شوید که فلاسک چای خود را در پارک جا گذاشته‌اید.»

- راه‌حلّ گروه اول: ....
....

- راه‌حلّ گروه دوم:..
....

- راه‌حلّ گروه سوم: ....
....

معایب و محاسن هر کدام از راه‌حلّ‌ها را بررسی کنید و بهترین آن را انتخاب کرده، بنویسید.

....
....

۴- آیا تاکنون مشکلی نظیر مشکلات گفته شده در درس را داشته‌اید؟ توضیح دهید.

....
....

شما با کمک دیگران به چه راه‌حلّ‌هایی رسیده‌اید؟

....
....

از بین راه‌حل‌ها بهترین راه حلّی که انتخاب کرده‌اید، چه بود؟

....
....

آیا راه‌حلّ انتخابی شما مشکل را حل کرد؟

....
....

درس نهم

ایمنی در محیط کار

دانش آموزان کلاس ســوم دوره ی راهنمایی پیش حرفه ای همــراه مربّی خود، برای بازدید به کارخانه‌ی خودرو سازی رفتند.

قبل از این که دانش آموزان وارد ســالن کارخانه شوند، به هر دانش آموز یک کلاه ایمنی دادند و از آن ها خواستند تا زمانی که در محیط کارخانه هستند آن را بر سر داشته باشند.

سرپرســت کارخانه به دانش آموزان گفت، «افرادی که در کارخانــه کار می‌کنند برای رعایت نکات ایمنی و حفظ ســلامت خود باید از وســایل ایمنی استفاده کنند.» سپس برای آشنایی بیش تر دانش‌آموزان، هنگام بازدید از کارخانه، توضیحات زیر را بیان کرد:

کلاه ایمنی، سر را از خطرهایی؛ مانند:افتــادن اشیـا و بـرخـورد بـا وسـایـل گوناگون حفاظت می‌کند.

عینک حفاظتی، چشــم را از خطرهایی؛ مانند: تابش نــورهای خطــرنــاک، برخورد با اشیا و تماس با مواد مضرحفاظت می‌کند.

ماسک حفاظتی، وســیله ای برای جلوگیری از تنفس گازهای خطرناک است.

دســتکش حفاظتــی، دســت‌ها را از خطرهای احتمالی؛ مانند: گرمای زیاد، موادّ مضر و اشیای تیز و برّنده حفاظت می کند.

کفش ایمنی، پاها را ازخطرهایی؛ مانند: افتادن وسایل ســنگین روی آن، چسیدن قطعات داغ و برخورد اشــیای تیز و برنــده به آن حفاظت می‌کند و مانع لیز خوردن نیز می شود.

ســپس مربّی توضیح داد علاوه بر اســتفاده از وسایل حفاظتی، افراد باید از رفتارهایی که موجب بــروز خطر در محیط کار می‌شــود، پرهیــز کنند، برای مثال،آن ها باید از شــوخی های بیجا که موجب آسیب رساندن به همکارانشان می شود، خودداری کنند.

هم چنین کارگران در پایان کار، برای حفظ وسایل و جلوگیری از آسیب رساندن به دیگران باید هر وسیله را در جای مناسب خود قراردهند.

؟ فکر کنید و پاسخ دهید ؟

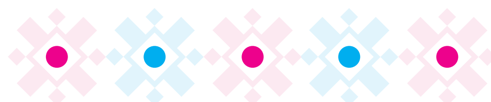
۱- چرا هنگام ورود به محیط کارخانه، به دانش آموزان کلاه ایمنی داده شد؟

۲- چرا در محیط کار، از وسایل ایمنی استفاده می شود؟

۳- چند نوع وسیله‌ی ایمنی را نام ببرید.

۴- چرا در محیط کار ، نباید شوخی های بیجا کرد؟

۵- چرا پس از پایان کار، باید وسایل را از محیط کار جمع آوری کرد؟

- با توجّه به تصویرهای زیر، نام هرکدام از وسایل ایمنی را بنویسید.

....

....

....

....

– به موارد زیر توجّه کنید و رفتارهای مناسب در محیط کار را مانند نمونه علامت بزنید.

شوخی کردن بیجا در محیط کار	
گزارش دادن حوادث به مسئول قسمت	X
استفاده کردن از وسایل ایمنی سالم	
ریختن ابزار کار روی زمین	
خاموش کردن دستگاه‌ها بعد از پایان کار	
پاکیزه نگه‌داشتن محیط کار	
قرار دادن وسایل نوک‌تیز در جیب لباس‌کار	
قرار ندادن وسایل نوک‌تیز روی لبه‌ی میز	
استفاده نکردن از وسایل برقی با دست خیس	
استفاده از عینک مخصوص هنگام جوشکاری	

فعّالیّت تکمیلی

– با توجّه به تصویرهای زیر، رفتار درست و نادرست را مانند نمونه در جدول بنویسید.

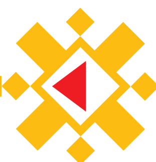

۱

۲

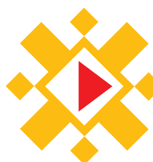

۳

۴

تصویر	نوع رفتار
۱	رفتار نادرست
۲	....
۳	....
۴	....

تحقیق کنید

۱- بنویسید که هریک از علامت های زیر در محیط کار، نشان دهنده‌ی چه چیزی است؟

علامت خطر

....

....

....

....

....

۲-تحقیق کنید و بنویسید در مشاغل زیراز چه وسایل ایمنی استفاده می‌شودو کار برد آن‌ها چیست؟

کارگر ساختمان	وسایل	کاربرد

کارگر معدن	وسایل	کاربرد

کارگر شهرداری	وسایل	کاربرد

کارگر کارخانه‌ی بازدیدشده	وسایل	کاربرد

فصل چهارم

اطّلاع رسانی

درس دهم

وسایل ارتباط جمعی

دانش آموزان عزیز، در سال های گذشته با بعضی از وسایل ارتباط جمعی یا اطّلاع رسانی؛ مانند: روزنامه، رادیو و تلویزیون آشنا شدیم. آیا می توانید در مورد هر یک از آن‌ها توضیح دهید؟

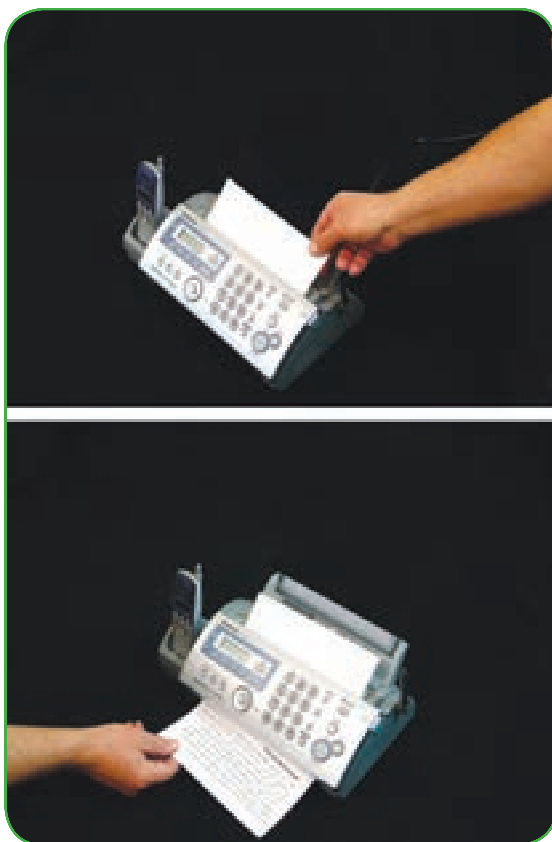

اکنون می خواهیم با سایر وسایل اطّلاع رسانی آشنا شویم.

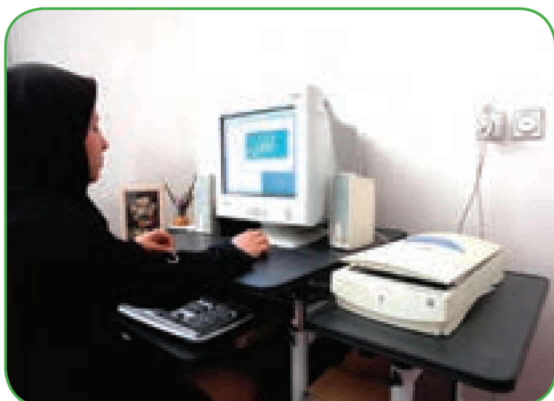
تصویر مقابل، یک نوع کارت تبلیغاتی را نشان می دهد. این گونه کارت ها از طرف مؤسسات، شرکت ها، کارخانه‌ها، آموزشگاه‌های مختلف، متخصصان هر شغل و... چاپ می‌شوند. هدف از چاپ و توزیع این کارت‌ها، آشنا شدن مردم با نوع کار، آدرس و شماره تلفن هریک از این مراکز است تا در صورت نیاز، بتوانند به آن ها دسترسی پیدا کنند.

این تصویر یک دستگاه دورنگار یا پست تصویری را نشان می‌دهد. دورنگار یا پست تصویری وسیله‌ای دیگر برای برقراری ارتباط است. این دستگاه به خط تلفن وصل می شود. فرستنده ی پیام می تواند عکس، نامه و برگه‌های دیگر را خیلی سریع با این وسیله به دست گیرنده برساند. گیرنده ی پیام نیز باید دستگاه دورنگار یا پست تصویری داشته باشد تا بتواند پیام را دریافت کند.

طرز کار با این دستگاه بسیار آسان است. می توان نحوه ی کار با آن را از افراد متخصص یاد گرفت.

به دستگاه دورنگار، فاکس نیز می گویند.

در تصویــر مقابل، یک رایانــه را می بینید. به وسـیله‌ی این دستگاه، کـارهــای بسیــاری می‌توان انجــام داد. یکی از آن‌هـا استفاده از اطّلاعــاتی است کـه ایــن دستگاه در اختیار افراد می‌گـــذارد ولی این اطّلاعــات را باید از پیش به آن داده باشیم.

کاربرد دیگر رایانه برقرارکـردن ارتباط با تمام نقاط جهان و اطّلاع از اخبار و حوادثی است که در هر نقطـه‌ی دنیا روی می‌دهد. برای این کار باید رایانه‌ی شما به اینترنت متصل شود.

به دستگاه رایانه، کامپیوتر نیز می‌گویند.

در تصویر مقابل، یک تـلفن همـراه را می‌بینید. این نوع تلفـــن نیـاز بـــه سیم و مکانی خاص نـــدارد. می تـــوان آن را همه جا با خود حمل کرد و بـــا شخصی‌که تلفن همراه دارد در هر زمان و در هـر مـکان ارتبـاط برقرار کرد.

به تلفن همراه، موبایل نیز می‌گویند.

؟ فکر کنید و پاسخ دهید ؟

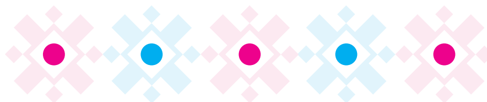
۱– انواع وسایل ارتباط جمعی را که می شناسید، نام ببرید.

۲– از کارت های تبلیغاتی چه استفاده هایی می شود؟

۳– از رایانه چه استفاده هایی می شود؟

۴– با دورنگار یا پست تصویری چه کارهایی می توان انجام داد؟

۵– بین تلفن همراه و تلفن ثابت چه تفاوت هایی وجود دارد؟

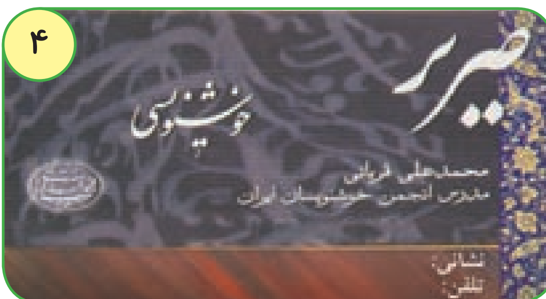

با توجّه به تصویرهای زیر نام هر یک را در جای مناسب بنویسید.

۱–

۲–

۳–

۴–

با توجّه به جمله های زیر، نام یکی از وسایل ارتباطی مورد نظر را در مقابل هر کدام بنویسید.

۱– با این وسیله می توان در هر زمان و مکان با دیگران ارتباط برقرارکرد.

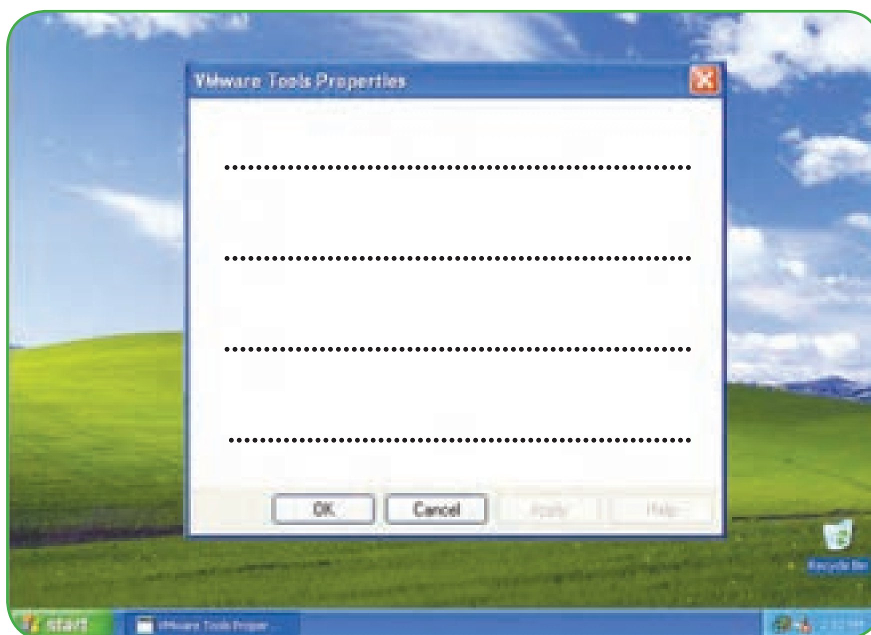
۲– اطّلاعات مورد نیاز را در اختیار ما می گذارد.

۳– تصویر نامه و عکس را به سرعت در اختیار ما قرارمی دهد.

۴– برای معرّفی کردن نوع کار، آدرس و شماره ی تلفن به کار می رود.

فعّالیّت های تکمیلی

۱– با نظارت مربّی، اطّلاعات مورد علاقه ی خود را از رایانه ی مدرسه به دست آوردید و در جای خالی بنویسید.

۲- اگر در مدرسه ی شما دورنگار یا پست تصویری موجود است، با نظارت مربّی خود با طرز کار آن آشنا شوید.

- دانش آموزان عزیز، تحقیق کنید و بنویسید مناسب ترین دستگاه برای انجام هریک از موارد زیر چه دستگاهی است؟

ذخیره کردن اطّلاعات:

نام دستگاه

....

....

ارسال و دریافت پیامک (SMS):

نام دستگاه

....

....

دریافت نامه با تلفن مخصوص

نام دستگاه

....

....

کپی کردن لوح های فشرده (CD) یا (DVD)

نام دستگاه

....

....

فصل پنجم

محیط زیست

درس یازدهم

محیط زیست

به نظر شما چرا ماهی ها در ساحل دریا افتاده اند؟

چرا هوا آلوده است؟

چرا این جنگل از بین رفته است؟

چگونه این ماشین آرامش انسان را برهم می‌زند؟

تصویرهایی که در صفحه‌ی قبل مشاهده کردید، محیط های آلوده را نشان می دهند.

تصویراوّل، ماهی هایی را نشان می دهد که بر اثر آلودگی آب دریا از بین رفته اند.

انســان ها با ریختن موادّ سمّی کارخانه ها به دریا، آب آن را آلوده می کنند. آب آلوده باعث از بین رفتن جانوران دریایی می شود.

تصویر دوم نشــان می دهد که دود ماشــین ها و کارخانه ها هوا را آلوده کرده اند. تنفس هوای آلوده، موجب بروز بیماری های مختلفی در موجودات زنده می شود.

تصویر سوم نشان می دهد که ســروصدای زیاد، موجب آلودگی صوتی شده است. این آلودگی باعث آزار رساندن به انسان ها و از بین رفتن آرامش آن ها می شود.

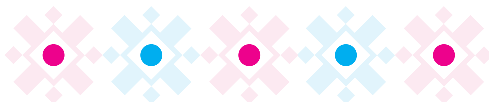
تصویر چهارم نشــان می دهد که بعضی از انسان ها بسیاری از درختان جنگل را قطع می کنند و با این کار، به محیط زیست آسیب می رسانند.

امروزه در همه جای دنیا، صحبت از آلودگی محیــط زیــست است. این آلودگی را چه کسانی به‌وجود می‌آوردند؟

در بین مردم، کسانی هستند که موجب آلوده شدن محیط زیست می شوند و سلامت خود و سایر موجودات زنده را به خطر می‌اندازند.

موجودات زنده برای داشتن یک زندگی سالم به محیط زیست مناسب نیاز دارند.

محیط زیســت سالم، جایی اســت که همه ی موجودات زنده بتوانند به راحتی و با سلامت در آن زندگی کنند. بنابراین اگر بخواهیم چنین محیط ســالم و زیبایی داشته باشیم باید در پاکیزگی و حفظ آن بکوشیم.

؟ فکر کنید و پاسخ دهید ؟

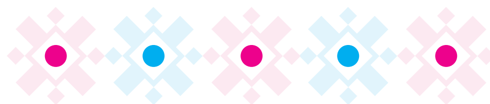
۱- محیط زیست سالم را تعریف کنید.

۲- منظور از آلودگی محیط زیست چیست؟

۳- آب دریا چگونه آلوده می شود؟

۴- هوا چگونه آلوده می شود؟

۵- چه عواملی موجب آلودگی صوتی می شوند؟

با توجّه به اهمیّت حفظ محیط زیست، برای هر تصویر یک جمله بنویسید.

....

....

....

....
....
....

....
....
....

....
....
....

....
....
....

فعّالیّت‌های تکمیلی

۱- علاوه بر مواردی که در درس ذکرشـــده اند دو مورد دیگر از آلودگی های محیط زیســـت را بنویسید.

....

....

....

۲- برای جلوگیری از آلودگی هایی که در بالا نوشته اید چه راه‌حلّ هایی پیشنهاد می کنید؟

....

....

....

۳- چه کارهایی را برای حفظ محیط زیست انجام می دهید؟ بنویسید.

....

....

....

۳ – دانــش آموزان عزیز، همراه مربّی خود به پارک بروید و به‌صورت گروهی آن جا را پاکیزه کنید.

– دانش آموزان عــزیز، تحقیق کنید و بنویسید قطــع درختان جنگــل چه صدمـاتی به محیـط زیست می رساند و برای جلوگیری از این آسیب ها چه باید کرد؟

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

فصل ششم

مشاغل

درس دوازدهم

شغل آینده‌ی من

داشتن شغل برای هر انسانی لازم و ضروری است. شما هم برای تهیّه ی غذا، پوشاک، خانه و دیگر وسایل مورد نیاز خود باید شغلی داشته باشید تا از طریق درآمد حاصل از آن نیازهای خود را برطرف کنید.

اکنون شما در سال سوم دوره ی راهنمایی تحصیلی پیش حرفه ای درس می خوانید و با سعی و تلاش تصمیم دارید خود را برای ورود به دوره ی متوسطه ی حرفه ای آماده کنید.

شما در این دوره ی تحصیلی اطّلاعات و آمادگی های لازم را در زمینه ی مشاغل مختلف کسب کرده اید و تا حدود زیادی با قوانین موجود در محیط های مختلف؛ مانند مدرسه، اجتماع و محیط کار آشنا شده اید و رفتارهای مناسب برای حضور در این مکان ها را یادگرفته اید.

بنابراین می توانید با این آمادگی در دوره ی متوسطه ی حرفه ای با توجّه به امکانات، توانایی‌ها و علاقه ای که دارید، مهارت های لازم را برای یک حرفه کسب کنید و با توجّه به آن، شغلی مناسب برای آینده انتخاب کنید.

در این درس با انواع مشاغل موجود در مناطق مختلف آب و هوایی ایران آشنا می شوید تا بتوانید در آینده با توجّه به توانایی های خود و قابلیت های موجود درمنطقه، حرفه ای مناسب انتخاب کنید.

مشاغـل در منـاطق مختلف آب و هوایی ایران

در ســال های قبل با مناطق مختلف آب و هوایی ایران آشــنا شــدید و دانســتید که هر منطقه محصولات کشاورزی و معادن خاصّ خود را دارد.

محصولات کشــاورزی و معادن موجود در هر منطقه موجب شده اند که کارخانه ها و شغل های خاصّی در آن منطقه به وجود آیند. در این درس می خواهیم شــما را با کارخانه ها و مشاغلی که در مناطق مختلف آب و هوایی ایران وجود دارند، آشنا کنیم.

مشاغل منطقه ی گرم و خشک:

اگر محلّ زندگی شما در منطقه ی گرم و خشک است، حتماً کارخانه هایی؛ مانند ماشین سازی، ســاخت لوله های فلزی و... در آن جا وجود دارند. هم چنین ممکن است در شهر شما پالایشگاه نفت وجود داشــته باشد. در این پالایشــگاه، نفت را به موادّ مختلف؛ مانند قیر، بنزین و گازوئیل تبدیل می کنند.

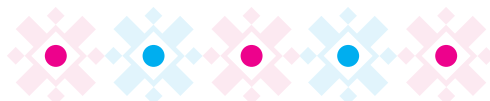
افراد با کارکردن در این کارخانه ها می توانند درآمد کســب کنند و کار مفیدی نیز برای کشور خود انجام دهند.

فکر کنید و پاسخ دهید

۱- کارخانه هایی را که معمولاً در ناحیه ی گرم و خشک وجود دارند، نام ببرید.

۲- در پالایشگاه، نفت را به چه موادّی تبدیل می کنند؟

نام هرکدام از کارخانه های زیررا بنویسید.

....

....

....

مشاغل منطقه ی کوهستانی

با توجّه به آب و هوای منطقه ی کوهســـتانی و رواج دامپروری در آن جا ، کارخانه های مختلفی؛ مانند، ریســـندگی و بافندگی، چرم سازی و لبنیات ســـازی وجود دارند. هم چنین به دلیل وجود معدن های آهن و مس در این منطقه، کارخانه های کوچک و بزرگی نیز ساخته شده اند.

افرادی که در منطقه کوهســـتانی زندگی می کنند، مـــی توانند در یکی از کارخانه های این ناحیه مشغول به کارشوند و زندگی خود را از نظر اقتصادی تأمین کنند.

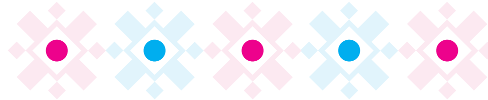
....

....

....

فکر کنید و پاسخ دهید

۱- در منطقه ی کوهستانی، چرا کارخانه های چرم سازی و لبنیات سازی وجود دارد؟

۲- درناحیه ی کوهستانی چه نوع معدن هایی وجود دارد؟

با توجّه به تصویرهای زیر نام محصول های به دست آمده را در جای مناسب بنویسید.

محصولات به دست آمده

....

....

....

محصولات به دست آمده

....

....

....

مشاغل منطقه ی معتدل و مرطوب شمال

این منطقه با داشــتن هوای مرطوب، باران فراوان و خاک حاصل خیز ، محصولات کشــاورزی و جنگل های فراوانی دارد.

وجــود محصولاتی مانند، برنج ، چای، پنبه و چوب موجب شــده‌اند تا کارخانه های برنج کوبی، چای خشک کنی، ریسندگی و بافندگی و چوب بُری در این ناحیه تأسیس شوند.

افــرادی کــه در منطقه ی معتدل و مرطوب شــمال زندگی می کنند، در یکــی از این کارخانه ها مشــغول به کار می شوند یا به کار کشاورزی می پردازند و از این راه درآمدی به دست آورده، زندگی خود را تأمین می کنند.

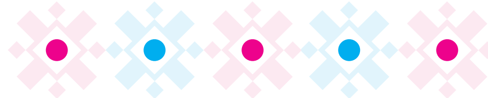

فکر کنید و پاسخ دهید

۱- در منطقه ی معتدل و مرطوب شمال چه کارخانه هایی وجود دارند؟

۲- در ناحیه ی معتدل و مرطوب شمال چرا، محصولات کشاورزی و جنگل فراوان است؟

در تصویرهای زیر مراحل تولید وسایل چوبی که از تنه ی درختان درست شده اند، دیده می‌شود.

با نوشتن عبارتی کوتاه در زیر هر تصویر، آن ها را توضیح دهید.

....

....

....

صنایع دستی ایران

عــلاوه برکارخانه های مختلــف، در هر منطقه ی آب و هوایی ایران، صنایع دســتی متفاوتی نیز وجود دارد.

افراد با توجّه به توانایی و علاقه ی خود، می توانند در یکی از رشــته های صنایع دستی، آموزش دیده، سپس مشغول به کار شوند و از این راه درآمد کسب کنند.

مهم ترین صنایع دستی کشـــور ما عبارت اند از: قالی‌بافی،گلیم بافی، حصیربافی، ساخت وسایل چوبی، معرّق، خاتم‌سازی، سوزن دوزی، سفال گری و قلم زنی.

؟ فکر کنید و پاسخ دهید ؟

۱ – شما با چه حرفه ایی در دوره ی راهنمایی تحصیلی پیش حرفه ای آشنا شده اید؟

۲– دوست دارید بعد از پایان تحصیلات چه شغلی را انتخاب کنید؟

۳– چند نوع از صنایع دستی شهر خود را نام ببرید.

فعّالیّت تکمیلی

به نقشه ی بالا نگاه کنید و به پرسش های زیر پاسخ دهید.

– شهر شما در کدام استان قراردارد؟

– استان شما در کدام منطقه ی آب و هوایی ایران قرار دارد؟

– در محلّ زندگی شما چه محصولاتی وجود دارد؟

– این محصولات باعث به وجود آمدن چه کارخانه هایی شده است؟

– تولیدات این کارخانه ها چیست؟

درس سیزدهم

هنـرهـای دستی

بنفشــه و خانواده اش در یکی از شهرهای شمالی کشــور زندگی می کنند. او هر هفته به همراه مادرش برای فروش کارهای دســتی به شــنبه بازار می رود. یک روز وقتی کــه آن ها در بازار مشــغول فروش کارهای دستی خود بودند، عدهّ ای دورِ آن‌ها جمع شدند و از کارهای زیبایشان تعریف کردند.

خانمی به بنفشه نزدیک شد و از او یک زنبیل حصیری خواست. بنفشه گفت: « متأسفانه زنبیل‌ها تمام شــده اند، ولی قول می دهم که شــنبه ی هفته ی آینده یک زنبیل حصیری ببافم و به بازار بیاورم.»

بعداز رفتن آن خانم، بنفشه از مادرش پرسید: «چرا او خودش زنبیل نمی بافد؟»

مــادر توضیــح داد: «دخترم، همان طور که مــی دانی برای بافتن زنبیل به برگ ها و ســاقه های نازک گیاهان خاصی نیاز است. این برگ ها و ساقه ها فقط در منطقه ی معتدل و مرطوب شمال می‌رویند. هم چنین بافتن زنبیل به آموزش و مهارت نیاز دارد.»

بنفشه گفت: «من خوش حالم که حصیربافی را یادگرفتم و می‌توانم با استفاده از هنر حصیربافی زنبیل، سبد، کلاه و بادبزن ببافم.»

مادرگفت: «همین طور اســت، تــو با حصیربافی کار مفیدی انجام می دهــی و درآمدی نیز برای خودت داری.»

روز شنبه، بنفشه و مادرش زنبیل سفارشی را همراه سایر کارهای دستی خود به بازار بردند.

آن خانم پس از خریدن زنبیل از بنفشه و مادرش تشکّر کرد.

او به مادر بنفشه گفت: «دختر شما بسیار هنرمند است. من این زنبیل را می خواهم برای دخترم سوغات ببرم. من به او خواهم گفت که این زنبیل زیبا، از هنرهای دستی یک دختر همسنّ او در منطقه‌ی شمال کشور است.»

فکر کنید و پاسخ دهید

۱- بنفشه و مادرش هر هفته برای انجام چه کاری به شنبه بازار می رفتند؟

۲- بنفشه با برگ ها و ساقه های نازک گیاه مخصوص چه چیزهایی می بافت؟

۳- هنر دستی بنفشه چه فایده ای دارد؟

فعّالیّت تکمیلی

جمله های زیر را بخوانید و در مقابل هر جمله ی درست علامت ✓ بزنید.

با یاد گرفتن یکی از صنایع دستی شهرخود میتوانم:	
درآمد داشته باشم.	
در ساعت‌های بیکاری، به انجام کارمفید مشغول شوم.	
از درآمد خود به خانواده‌ام کمک کنم.	
زمانی را که باید صرف مطالعه کنم به کارهای دستی بپردازم.	
هنردستی خود را به دوستانم نیز یاد بدهم.	
با درآمد خود، پس‌انداز داشته باشم.	

۱- دانش آموزان عزیز، درباره ی صنایع دســتی شهر خود تحقیق کنید. سپس نام و موادّ به کار رفته در آن ها را بنویسید.

نام صنایع دستی	موادّ به کار رفته در آن
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....

۲- اگردر شهر شما بازار هفتگی وجود دارد، در مورد آن تحقیق کنید و به سؤال های زیر پاسخ دهید:

این بازار در کدام روز هفته برگزار می شود؟

در این بازار چه محصولاتی به فروش می رسد؟

فصل هفتم

تاریخ

بنام خدا
روز معلم مبارک

درس چهاردهم

روزهای مهم

معلّم درس مهارت های اجتماعی ـ اقتصادی از دانش آموزان کلاس سوم خواسته بود تا با مراجعه به تقویم، تاریخ دو مناسبت را یادداشت کنند و درباره ی آن در کلاس توضیحاتی بدهند.

ستاره برای این که بتواند آن روزها را در تقویم پیدا کند، از مادرش کمک خواست. مادر یک تقویم آورد و به ستاره گفت: «من برای پیدا کردن یکی از مناسبت ها تو را راهنمایی خواهم کرد، ولی روز دیگر را خودت به تنهایی باید پیدا کنی.» مادر با مراجعه به تقویم، روز ۱۲ اردیبهشت را به ستاره نشان داد و پرسید: «می دانی مناسبت این روز چیست؟»

ستاره گفت: «بله، می دانم. ۱۲ اردیبهشت، روزمعلّم است و ما هرسال مراسم خاصّی برای آن در مدرسه برگزار می کنیم.»

مادر گفت: «درست است. در این روز یکی از دانشمندان و معلّمان بزرگ به نام استاد مرتضی مطهّری،

به دست دشمنان اسلام به شهادت رسید. ما برای گرامی داشتن یاد و خاطره ی آن شهید بزرگ، هر سال درروز ۱۲ اردیبهشت، از تمامی معلّمان قدردانی می کنیم.»

ستاره با خوش حالی گفت: «حالا اجازه بدهید من یک روز دیگر را پیدا کنم.»

او روز تولّـد حضرت زینب (س) را از تقویم پیدا کرد. این روز به نام «روز پرســتار» نام گذاری شده است.

ستاره از مادر پرسید: «چرا این روز را روز پرستار نامیده اند؟»

مادر پاسخ داد: «در روز عاشورا، زمانی که امام حسین (ع) و یارانش به شهادت رسیدند، عدّه ای هم مجروح شدند و حضرت زینب (س) ، خواهر امام حسین (ع) به پرستاری مجروحان پرداخت. به همین دلیل ، روز تولّد آن بانوی بزرگ اسلام به نام «روز پرستار» نام گذاری شده است. همه ی پرستاران، حضرت زینب (س) را الگوی خود قرارمی دهنـد و با فداکـاری به مراقبـت از بیمـاران می پردازند. به همین دلیل ما در این روز از زحمات آن ها قدردانی می کنیم.»

ستاره گفت: «مادر، از راهنمایی شما متشکّرم. من حتماً این دو روز مهم را در دفتر خود یادداشت خواهم کرد و درباره ی هرکدام از آن ها برای هم کلاسی هایم توضیح خواهم داد.»

فکر کنید و پاسخ دهید

۱ـ روز معلّم به چه مناسبتی نام گذاری شده است؟

۲ـ روز پرستار به چه مناسبتی نام گذاری شده است؟

۳ـ استاد مطهّری کیست؟

۴ـ حضرت زینب (س) در روز عاشورا چه کار مهمّی انجام داد؟

فعّالیّت های تکمیلی

۱ـ دو روز تاریخی زیر را از تقویم پیدا کرده، سپس جدول زیر را کامل کنید.

روز جمهوری اسلامی..

دلیل نام‌گذاری ....

روز دانش‌آموز ....

علّت نام‌گذاری ....

۲- به جز موارد ذکر شده در درس، سه روز مهم یا تاریخی را در تقویم پیدا کنید و مناسبت آن را بنویسید.

روز...

مناسبت آن ....

روز...

مناسبت آن ....

روز...

مناسبت آن ....

درس پانزدهم

راه شهیـدان

در سال های اوّل انقلاب، ارتش عراق به خاک ایران حمله کرد.

بسیاری از جوانان کشور ما برای دفاع از دین و سرزمین خود، با دل و جان در این جنگ تحمیلی شرکت کردند.

آن ها در جبهه هـا شجاعانه جنگیدنـد تا دشمن را از خاک ایران بیرون کنند. در این راه عدّه‌ای زیادی از آنان نیز شهید شدند.

شهیدان افراد بسیار ارزشمند و بزرگی هستند که برای سربلندی اسلام و ایران در جنگ شرکت کردنـد و با خون خود، درخت انقلاب و جمهوری اسـلامی را آبیاری کردنـد تا مردم بتوانند با آرامش زندگی کنند.

اکنون ما باید با حفظ ارزش های اسـلامی؛ مانند اجرای دسـتورات دینی، خواندن نماز و رعایت حجاب، یاد شهیدان را زنده نگه داریم و ادامه دهنده ی راهشان باشیم.

مـا، خیابـان ها، مـدارس، بیمـارستان‌هـا و سایر مکان‌هـای عمومی را برای زنـده نگـه داشـتن یاد و خاطره ی شهدا و هم‌چنین تجلیـل از مقـام آنـان به نامشان نـام گـذاری کرده و با افتخـار از آنـان یـاد می‌کنیم.

فکر کنید و پاسخ دهید

۱ـ در جنگ تحمیلی عراق علیه ایران جوانان چگونه از سرزمین خود دفاع کردند؟

۲ـ مردم ایران، آرامش کنونی زندگی خود را مدیون چه کسانی هستند؟

۳ـ ما چگونه می توانیم راه شهیدان را ادامه دهیم؟

۴ـ منظور از حفظ ارزش های اسلامی چیست؟

فعّالیّت های تکمیلی

۱ـ نام چند مکان را که با اسامی شهدا نام گذاری شده اند، بنویسید.

....

....

۲ـ اگر در بین خویشاوندان شما شهیدانی وجود دارند، نام آن‌ها را بنویسید.

....

....

درس شانزدهم

آزادی خرمشهر

مریم رادیو را روشن کرد. گوینده ی رادیو سالگرد آزادی خرمشهر را تبریک می گفت. مریم با تعجّب از پدر پرسید: «پدر، منظور گوینده ی رادیو از آزادی خرمشهر چیست؟» پدر برای مریم توضیح داد که خرمشهر یکی از شهرهای کشورمان است، نیروهای متجاوز عراقی سال ها پیش، هنگام جنگ ایران و عراق، آن را اشغال کردند.

درآن زمان، سربازان اسلام برای بیرون کردن دشمن از خرمشهر، و پس گرفتن آن به جبهه‌ها رفتند و با سربازان عراقی جنگیدند. آن‌ها در این راه فداکاری های بسیاری ازخود نشان دادند.

در این جنگ عدهّ ای از سربازان ما شهید یا مجروح، و عدهّ ای نیز اسیر شدند.

سـپس پدرگفت: برادرت، حســین، که اکنون جانباز اســت، در جبهه‌ی خرمشهر مجروح شده است. همین بسیجیان و سربازان بودند که با فداکردن جان خود خرمشهر را آزاد کردند.

از آن زمان تاکنون، مردم، هرســال روز آزادی خرمشهر را جشن می گیرند، یاد شهدا را گرامی می‌دارند و از جانبازان و اسیران قدردانی می کنند.

همان طور که در دین اسلام آمده است: «جنگ با دشمن وظیفه ی هر مسلمان است.»

فکر کنید و پاسخ دهید

۱- خرمشهر را چه کسانی اشغال کرده بودند؟

۲- خرمشهر را چه کسانی آزاد کردند؟

۳- برادر مریم در کجا مجروح شده بود؟

۴- دستور دین اسلام در موردجنگ با دشمن، چیست؟

فعّالیّت های تکمیلی

۱- با مراجعه به تقویم، تاریخ روزهای زیر را مانند نمونه بنویسید.

روز ارتش	روز جانباز	روز آزادی اسیران	روزآزادی خرمشهر
۲۹ فروردین			

۲- دانــش آموزان عزیز، به صورت گروهی برای خرمشــهر و آزادی آن یک روزنامه دیواری تهیّه کنید.

فصل هشتم

حکومت

درس هفدهم

اجرای قانون

هر کشور برای اداره ی امور خود نیاز به دولت دارد. دولت از رئیس جمهور و وزیران تشکیل می شود. آن ها با همکاری یک دیگر کشور را اداره می کنند. یکی از وظایف دولت، اجرای قوانینی است که در مجلس تصویب می شود. همه ی مردم وظیفه دارند این قوانین را رعایت کنند.

در صورتی که سازمان یا شخصی این قوانین را رعایت نکند، مجازات می شود. این مجازات را دادگستری تعیین می کند. یکی از وظایف دادگستری رسیدگی به شکایت های مردم و حلّ اختلاف میان آن ها است.

؟ فکر کنید و پاسخ دهید ؟

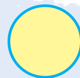
۱- دولت از چه کسانی تشکیل می شود؟

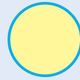
۲- دو مورد از وظایف دادگستری را نام ببرید؟

فعّالیّت های تکمیلی

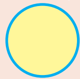
۱- پاسخ صحیح را انتخاب کنید و در جای مناسب علامت X بگذارید.

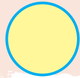
رئیس جمهور با رأی مردم

انتخاب می شود.

انتخاب نمی شود.

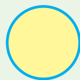
قوانین را در مجلس

رئیس جمهور تصویب می کند.

نمایندگان تصویب می کنند.

جایی که به اختلافات مردم رسیدگی می شود،

دادگستری است.

مجلس است.

۲- با نظارت مربّی خود حلّ یک اختلاف در دادگاه را به صورت نمایش اجرا کنید.

